

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natanko enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

 Z mesecem marcijem poteklo je naročnikom četrletnikom naročilo. Prosimo torej, naj se podvzajo nadalješnjo naročnino doposlati, da se jim dopošiljanje lista ne pretrga ali ustavi. List stane do 1. julija 65 kr., do 1. oktobra 1 fl. 30 kr. in do konca leta 1 gld. 90 kr. — Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštnih nakaznicah.

Upravištvo.

Pomagajte vendar kmetom!

(Govor posl. Robiča v državnem zboru dne 10. marcija 1896.)

(Konec.)

Če bodo torej v deželah in okrajih, kjer so svojo čas pravično cenili zemljiški davek, morali plačevati osebno dohodarino tudi posestniki, ki ne plačujejo 100 gld. zemljiškega davka, kaj se bode zgodilo v deželah in okrajih, kjer so jim jako krivično uravnali zemljiški davek?

Tako je na Štajarskem v mariborskem okraju 512 zemljiških posestnikov, ki plačujejo 50 do 100 gld. zemljiškega davka, dalje 152, ki plačujejo 100 do 200, in 50, ki plačujejo nad 200 gld. zemljiškega davka. Torej bi nad 200 posestnikov zadela tudi osebna dohodarina.

Pri razpravi o davčni preosnovi so tolažili kmečke zastopnike z revizijo zemljiško-davčnega katastra; 15 mesecev se je vršilo posvetovanje, in kak je uspeh? Zemljiški davek naj se zniža za 1 1/2 milijona. Sedanji finančni minister celo meni, da bi zadoščal le eden milijon. Gosp. finančni minister naj bi ostalega pol milijona naklonil Štajarski, kajti tu so čisti dohodek pri zadnji uravnavi od 7.653.919 gld. zvišali na 10.704.901 gld. Tu bode gospod minister mogel pravično razdeliti onega pol milijona.

Gosp. poljedelskega ministra pa še posebno opozarjamo na vinorodne kraje. Vinoreja že od nekdaj ne daje gotovih prihodkov, to kažejo Grška, Italija itd. Pri nas pa je prišla še trtna uš in znana vinska klavzula. Pa tudi ondi, kjer še ni trtne uši, opazujejo, da je zemlja popolnem opešala. Uzrok je ta, ker na enem in istem mestu raste že stoletja le trta. Najmarljivejši vinorejci danes ne morejo toliko pridelati, ko pred 30 ali 20 leti. Pričakujemo od gosp. poljedelskega ministra, da bode tej vrsti poljedelstva obračal posebno pozornost, da se bolj ne zaostanemo v tej kulturi nasproti Ogerski, za katero smo že daleč zaostali.

H koncu omenjam, da je že to nekaj napredek, ker krogi, ki so se pred kratkim časom pritožbe o propadanju poljedelstva imenovali prazne besede, danes priznavajo resničnost teh tožb. Toda s tem nam ni

pomagano. Vse, kar hoče vlada storiti, je, da namerava ves zemljiški davek znižati za 1 1/2 milijona. To bodi vsa pomoč poljedelstvu? Domovinska postava ostane, istotako pristojbinska postava; druge postavbe, ki potrebujejo premembe, ne pridejo na vrsto, niti vprašanje o živinski soli se ne reši.

Jaz seveda ne trdim, da bodo vsi ti mali pripomočki rešili kmečki stan. Gosp. finančni minister trdi pravo, da treba v korist poljedelcev kaj več storiti. To je istina. Pa predno država prične večja dela v tem smislu, naj poskusi vsaj s temi malimi pripomočki podpirati kmeta. Vsaj domovinska, pristojbinska in druge manjše postavbe naj se rešijo, dalje vprašanje o živinski soli in razkosavanju zemljišč. A ne gre in ne gre! Potrebne bi bile kmečke zadrage, toda sedanji minister gotovo ne bode imel večje sreče s svojim načrtom, kakor njegov prednik s prisilnimi zadrugami in rentnimi domovi.

H koncu pripomnim: dolžnost države je, da pomaga najbolj prizadetemu stanu. Da kmečki stan ni še popolnem propadel, zahvaliti se mora svoji žilavosti, delavnosti, ljubezni do rodne zemlje svoje. Država pa mu ne sme delati praznih obljub, kajti ravno kmečki stan rad veruje obljubam. On upa od setve do žetve, če tudi se tolikrat vara. Država naj mu tudi odkaže, da mu hoče podati pripomočke in pota, po katerih se more rešiti. Naj se to zgodi, dokler ni prepozno.

Jugoslovansko šolstvo.

(Govor g. državnega poslanca dr. Gregorčca v državnem zboru dne 17. februarja 1896.)

(Dalje.)

Rekel sem, da se ljudske šole v Trstu, na Koroškem in Štajarskem zlorablajo v potujčevanje našega naroda. V Trstu in v Gorici je uradno čez 1000 slovenskih za šolo godnih otrok, vendar dotična mestna zastopa ne stori svoje dolžnosti in ne ustanovi primerljivih ljudskih šol za slovensko prebivalstvo. Na Koroškem je 24 takih šol v krajih, kjer biva od 30 do 90 odstotkov Slovencev, v katerih se nahaja 311 slovenskih otrok, ki pa se le v nemškem jeziku podučujejo.

Enakih šol imamo tudi na Štajarskem 22; posebno ob jezikovni meji in v nekaterih trgih, in sicer jih imajo naslednji kraji: Lučane, Rače, Špelfeld, Sladki vrh, Apače, Radgonska okolica, Jarnej, Muta, Vrte, Marenberg, Pekre, Studenci, Radvanje, Razvanje, Ljutomer, Ormož, Store, Vojnik, Vitanje, Laško, Sevnica, Konjice. V teh šolah je vse nemško. Vsaka slovenska beseda je izključena, da, celo v vest tako globoko segajočo spovedno molitev se morajo otroci v nemškem